

STATSVETENSKAPLIGA
INSTITUTIONEN

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR INTEGRATION PÅ LANDSBYGDEN

En kvalitativ intervjustudie om möjligheter och hinder för utrikes föddas integration på landsbygden i Sverige

Andréa Kihl

Uppsats/Examensarbete: Kandidatuppsats Europakunskap 15 hp
Program och/eller kurs: Europaprogrammet
Nivå: Grundnivå
Termin/år: Vt 2016
Handledare: Marie Stenseke
Examinator:
Rapport nr:

Abstract

The aim of this study is to investigate different conditions for integration of immigrants in Swedish rural municipalities. The study examine different assessments by members of the Swedish Rural Network's Working Group on Integration. The overarching question is what opportunities and obstacles they experience in the integration of immigrants in rural municipalities. This is explored through a series of semistructured interviews, based on three themes of integration: job market integration, social integration and housing integration. The study shows that low residential segregation, closer contact between residents and a committed civil society in rural municipalities create opportunities for integration. The need of labor in different sectors of the job market of rural municipalities and the skills of immigrants can also provide opportunities for integration. The investigation shows how the lack of service and infrastructure, limited labor market, lack of housing and xenophobia are obstacles for the integration of immigrants in rural municipalities. The study points at various measures to improve integration. Among them is the need of immigrant reception to be coupled with development in rural municipalities, with improved plans for housing and infrastructure. Coordination of the skills of immigrants and the work opportunities in rural municipalities is another important measure.

Key words: immigrants, integration, countryside, job market integration, social integration, housing integration

Sökord: utrikes födda, integration, landsbygd, arbetsmarknadsintegration, social integration, boendeintegration

Titel: Förutsättningar för integration på landsbygden- En kvalitativ intervjustudie om möjligheter och hinder för utrikes föddas integration på landsbygden i Sverige

Författare: Andréa Kihl

Handledare: Marie Stenseke

Termin: VT 2016

Antal ord i uppsatsen: 12983

Innehållsförteckning

1	Inledning	5
1.1	Introduktion och problemformulering	5
1.2	Syfte och övergripande frågeställning	6
1.3	Avgränsning och definitioner	7
1.3.1	Integration	7
1.3.2	Segregation	7
1.3.3	Utrikes födda, nyanlända, flyktingar, invandrare, immigranter	8
1.3.4	Landsbygd, gles landsbygd	9
2	Bakgrund	10
2.1	Integration i EU	10
2.2	Svensk integrationspolitik	10
2.3	Politik för geografisk boendespridning av utrikes födda	11
2.4	Landsbygdsnätverket och arbetsgruppen för integration	13
3	Teori och tidigare forskning	14
3.1	Immigration till landsbygden	14
3.2	Integration på landsbygden	15
3.2.1	Integration	15
3.2.2	Tidigare forskning om integration på landsbygden	17
3.3	Sammanfattning och teorins användning i studien	19
3.3.1	Preciserade frågeställningar	20
3.3.2	Analysschema	21
4	4. Metod & Material	23
4.1	Typ av studie och val av metod	23
4.2	Urval av fall	24
4.3	Validitet och reliabilitet	25
4.4	Intervjusituationen	25
4.5	Etiska aspekter vid intervjustudier	26
4.6	Databearbetning och analys	26
4.7	Svårigheter i studien	26
5	Resultat	28
5.1	Möjligheter och hinder i arbetsmarknadsintegrationen på landsbygden	28
	31	
5.2	Möjligheter och hinder i den sociala integrationen på landsbygden	32
5.3	Möjligheter och hinder för boendeintegrationen på landsbygden	35
6	Analys	38

6.1	Vilka möjligheter och vilka hinder för utrikes föddas arbetsmarknadsintegration på landsbygden bedöms finnas av representanter i landsbygdsnätverkets arbetsgrupp för integration?	38
6.2	Vilka möjligheter och hinder för utrikes föddas sociala integration på landsbygden bedöms finnas av representanter i Landsbygdsnätverkets arbetsgrupp för integration?	39
6.3	Vilka möjligheter och vilka hinder för utrikes födda boendeintegrationen på landsbygden bedöms finnas av representanter i Landsbygdsnätverkets arbetsgrupp för integration?	40
7	Slutsatser och avslutande diskussion	42
	Referenslista	45
	Intervjuer	50
	Bilagor	51

1 Inledning

1.1 Introduktion och problemformulering

Sverige var ett av de EU-länder som hade högst immigration av asylsökande 2015 (Eurostat, 2015). Hur individer som söker asyl¹ och får uppehållstillstånd ska bli delaktiga i samhället och inte hamna i utanförskap, är en angelägen fråga. OECD har i tidigare rapporter pekat på brister vad gäller integration i Sverige. Landet sticker ut med en stor skillnad i sysselsättningsgrad mellan utrikes födda² och inrikes födda. Gapet kan delvis förklaras med att många som immigrerar till Sverige har bakgrund i länder med bristande arbetsmarknads- och utbildningsystem, men faktorer som språkbarriärer, diskriminering och vikten av nätverk för att få ett arbete spelar också in i den lägre sysselsättningsgraden bland utrikes födda (OECD, 2014). Utifrån dessa utmaningar är det i ett europeiskt perspektiv särskilt intressant att studera ett ämne som integration i just Sverige.

Statistik visar att det är glesa landsbygdskommuner, oftast i norra delarna av Sverige, som tar emot flest antal flyktingar³ per invånare. Många av dessa kommuner har hög utflyttning och därmed möjlighet att erbjuda boende. Det resulterar i att många flyktingar under de första åren i Sverige har en landsbygdskommun eller gles landsbygdskommun som första anhalt. De flesta flyttar till en större stad efter att ha lärt sig språket, ofta på grund av att de större städerna erbjuder mer arbetsmarknadsmöjligheter (Johansson, 2012). Stor del av Sverige består av landsbygd, i vissa landsbygdsområden har befolkningsminskningen varit omfattande och inneburit försämringar i serviceutbud (Regeringskansliet, 2016). Svensk forskning (se bland annat Hedberg & Haandrikman, 2014; Hedberg et.al 2012; Stenbacka, 2012) visar hur utländsk immigration till landsbygden skapar ett viktigt inflöde av humankapital och kan öka förutsättningar för näringslivsutveckling. I det perspektivet skulle god integration av utrikes födda på landsbygden kunna innebära en utvecklingskraft. Det finns dessutom på europeisk samt nationell nivå politiska målsättningar om att bygga ihop mål om landsbygdsutveckling med mål om integration. När EU:s politik för landsbygdsutveckling ska genomföras i

¹ Med asylsökande avses enligt Migrationsverket (2015) en utländsk medborgare som tagit sig in i Sverige för att

² Statistiken gäller alla utrikes födda, ej enbart den grupp som studien undersökt. Se avgränsning och begrepp

³ Med flykting avses i källan en person som fått sin asylansökan beviljad av Migrationsverket och fått uppehållstillstånd

medlemsstaterna genom nationella landsbygdsprogram är social inkludering, fattigdomsbekämpning och ekonomisk utveckling på landsbygden centrala mål (Kommissionen, 2016). Det nationella landsbygdsprogrammet ska dessutom styra mot EU2020- målen som handlar om att höja sysselsättningsgraden för de som står utanför arbetsmarknaden, bland annat utrikes födda, samt förbättra integrationen (Regeringen, 2015). Det svenska Landsbygdsnätverket, som är kopplat till Landsbygdsprogrammet, har en särskild arbetsgrupp för integration som ska arbeta med att främja integrationen av bland andra utrikes födda på landsbygden (Landsbygdsnätverket, 2015a).

De politiska målsättningar om integration och landsbygdsutveckling som finns, samt det faktum att många flyktingar kommunplaceras i glesa landsbygdskommuner, gör det intressant att studera: Vilka förutsättningar för integration finns på landsbygden? Integration är ett omtvistat begrepp inom politik och akademi. I forskning beskrivs integration som en tvåvägsprocess som kräver anpassning från den som invandrat till samhället och från medlemmarna i mottagarsamhället. Lyckad integration kan således bara ske om mottagarsamhället kan erbjuda service och jobb och om den invandrade personen accepteras socialt (Castle et.al, 2002). Den största delen av integrationsforskningen i Europa är inriktad mot de större städerna, då de flesta som invandrat befinner sig där. I Kanada finns en del forskning om integration på landsbygden, i Europa är det ett relativt nytt forskningsområde som fått uppmärksamhet de senaste åren i takt med att immigrationen till landsbygden ökat i flera europeiska länder (Jentsch: 2007; Morén-Alegret, 2008). I den forskning som finns dras olika slutsatser om landsbygden förutsättningar för integration. Mitt bidrag till detta relativt nya forskningsområde är att ge ett svenskt perspektiv på fenomenet, genom att undersöka olika förutsättningar för integration av utrikes födda som kan finnas på landsbygden i Sverige.

1.2 Syfte och övergripande frågeställning

Studiens syfte är att med bakgrund i teorier om integration belysa olika förutsättningar för integration av utrikes födda som kan finnas på landsbygden i Sverige. Studien undersöker bedömningar från personer som sitter i Landsbygdsnätverkets arbetsgrupp för integration. Gruppen arbetar med att främja integrationen på Sveriges landsbygd. Personerna i arbetsgruppen representerar olika myndigheter och organisationer. Den övergripande

frågeställningen är: Vilka möjligheter och hinder bedöms finnas för integrationen av utrikes födda på landsbygden?

1.3 Avgränsning och definitioner

I studien har jag avgränsat mig geografiskt till Sverige. Av de faktorer som framkommer i inledningen är just Sverige intressant att studera i ett europeiskt perspektiv: Landet har relativt hög humanitär invandring och utmaningar vad gäller integration. En stor del av landet består av landsbygdskommuner och det är också dessa kommuner som per capita tar emot flest flyktingar. Jag undersöker inte specifika kommuner, orter eller regioner i studien. Jag är medveten om att förutsättningarna för integration skiljer sig stort mellan olika typer av landsbygd över landet. Denna studies syfte är dock inte att göra fallstudier på eller jämföra olika regioner eller kommuners förutsättningar för integration, utan att undersöka de möjligheter och hinder som bedöms finnas för integration på Sveriges landsbygd.

1.3.1 Integration

Denna uppsats syftar inte till att redan ut begreppet integration i sig, men en förståelse för begreppet och dess komplexitet är nödvändigt för att kunna ta sig an studiens problemformulering: förutsättningar för integration på landsbygden.

Enligt Nationalencyklopedin kan integration förstås som *“de sociala processer genom vilka minoriteter, t.ex. invandrade etniska grupper, slussas in i och blir delaktiga av det nya samhälle de flyttat till. Det kan gälla deras arbets- och bostadsmarknad eller deras sociala, kulturella och politiska liv”* (Nationalencyklopedin, 2016b). Integration är en samhällsprocess och en process på individnivå. Som samhällsprojekt innebär integration invandrade minoriteters delaktighet i samhället på samma villkor, med samma rättigheter och skyldigheter, som majoritetsbefolkningen. Integration kan förstås som delaktighet i samhällslivet, utan krav på att den invandrade gör avkall på sin kulturella och etniska identitet. Integration är således inte kulturell assimilation, det vill säga en ensidig anpassning till majoritetssamhället (Integrationsverket, 2004; prop. 97/98:16). Den förståelse av begreppet integration som beskrivs ovan avses även i min studie.

1.3.2 Segregation

Segregation är ett annat komplext begrepp, som ofta används i relation till och ibland i motsats till integration. Segregation är enligt nationalencyklopedin en rumslig åtskillnad av

befolkningsgrupper på basis av socioekonomisk tillhörighet, etnicitet, religion, hudfärg. Segregationen kan vara ofrivillig eller frivillig (Nationalencyklopedin, 2016c). I många städer runtom i Europa finns en hög koncentration av invandrade personer i bostadsområden med uppväxtvillkor och levnadsförhållanden som hindrar deltagande på arbetsmarknaden och i övrigt samhällsliv. Under sådana villkor kan segregationen förhindra möjligheterna för integration (Integrationsverket, 2004).

1.3.3 Utrikes födda, nyanlända, flyktingar, invandrare, immigranter

När begreppet utrikes födda används i uppsatsen syftar det om inte annat anges på personer som invandrat till Sverige för att söka asyl och fått permanent uppehållstillstånd. Även personer som invandrar som anhöriga till dessa räknas hit. I bakgrundsfakta och tidigare forskning förekommer olika begrepp: *nyanländ*, *flykting*, *invandrare*, *immigranter*. Enligt Migrationsverket är en *nyanländ* en person som är mottagen i en kommun och som beviljats uppehållstillstånd för bosättning på grund av flyktingskäl eller andra skyddsskäl. Till nyanlända räknas även invandrade anhöriga till dessa personer. Personen räknas som nyanländ under tiden som hen omfattas av lagen om etableringsinsatser, det vill säga två till tre år (Migrationsverket, 2014). I denna studie vill jag inkludera de som befunnit sig längre i landet än den period som etableringstiden avser. Därför används begreppet utrikes födda istället för nyanlända. *Flykting* är en person som ansökt om asyl och fått uppehållstillstånd av flyktingskäl enligt Genèvekonventionen (Migrationsverket, 2015). Flykting och nyanländ räknas således in i min definition av utrikes födda. I de fall källan avser den grupp jag studerar har jag därför valt att istället använda utrikes födda.

Invandrare förekommer i vissa källor, det avser alla utländska medborgare som invandrat till Sverige av olika skäl (prop. 1997/98:16). *Immigrant* avser i en EU-kontext en tredje-lands medborgare som befinner sig legalt i ett EU-land och avser stanna minst 12 månader (Kommissionen, 2015c). I tidigare forskning används begreppet immigrant också om arbetskraftsmigranter samt EU-medborgare, grupper jag inte innefattar i min definition av utrikes födda. Jag väljer således i min studie att använda mig av tidigare forskning som berör andra grupper än den grupp utrikes födda som studien avser. Det kan ses som en begränsning i studien att jag i min analys likställer olika begrepp, generaliserar studier som studerat integration av olika grupper. För att överhuvudtaget kunna undersöka området integration på landsbygden med bakgrund i teori anser jag det dock nödvändigt att slå samman forskning

som tittar på andra kategorier av utrikes födda än den grupp jag studerat, särskilt med tanke på att forskningsfältet om integration på landsbygd är begränsat. Även om studier haft fokus på olika grupper, har de sammantaget givit en god teoretisk bakgrund för att analysera min empiri.

1.3.4 Landsbygd, gles landsbygd

Begreppet landsbygd kan användas och förstås olika. I min studie använder jag begreppet landsbygd utifrån Jordbruksverkets definition av landsbygd och gles landsbygd. Kommuner med befolkning under 30 000, vars största tätort har färre än 25 000 invånare och med en befolkningstäthet av minst 5 invånare per kvadratkilometer räknas som landsbygd. Gles landsbygd innebär mindre än 5 invånare per kilometer. Enligt den definitionen har Sverige 134 landsbygdskommuner och 33 glesa landsbygdskommuner och det innebär att 34 % av Sveriges befolkning bor på landsbygd (Jordbruksverket, 2015). I min studie innefattar begreppet landsbygd både landsbygd och gles landsbygd. Liksom i fallet med utrikes födda använder mig i studien av teori som kan ha andra definitioner av landsbygd än min egen. Jag bedömer dock ändå att teorin har gett mig en god grund för att studera min empiri.

2 Bakgrund

För att förstå studiens sammanhang är en bakgrund nödvändig. I detta kapitel ges först en övergripande bild av hur integrationsfrågorna styrs på EU-nivå. Därefter följer en beskrivning av integrationspolitiken utveckling och mål i Sverige samt hur mottagandet av utrikes födda ser ut idag. Sedan följer ett stycke om politiska strategier som funnits för att sprida ut utrikes föddas bosättning över hela landet, bland annat till landsbygdskommuner. Slutligen beskrivs landsbygdnätverket och dess arbetsgrupp för integration.

2.1 Integration i EU

Frågan om integration har de senaste åren blivit ett alltmer prioriterad policyområde både inom EU och i medlemsstaterna. EU samt nationella aktörer har insett att integrationen av immigranter spelar en fundamental roll för de tillgångar immigrationen ger i form av humankapital och ekonomisk tillväxt. Dessutom har rädslan för terroristattacker och fundamentalism uppmärksammat betydelsen som integration har för den sociala sammanhållningen (Wiesbrock, 2011). Integrationspolitiken är ett kompetensområde som ligger hos medlemsstaterna. EU kan dock påverka integrationen bland annat genom unionsfördragen och den europeiska sysselsättningsstrategin, de s.k. EU-2020 målen. Målen fokuserar på att öka sysselsättningsgraden för de som står utanför arbetsmarknaden. Vissa mål och strategier fokuserar särskilt på integration av immigranter (Kommissionen, 2015c). Sedan 2005 finns också ett EU-gemensamt ramverk för integration med elva gemensamma principer. I dessa framhålls bland annat att integration är en tvåvägsprocess som innefattar både den som immigrerat och mottagarsamhället. Integration innebär respekt för EU:s värden och immigrantens rättigheter: kulturella och religiösa rättigheter samt deras tillgång till institutioner, service och demokratiska processer. Principerna understryker att integration förutsätter kunskaper om mottagarsamhället och språket samt interaktion mellan de som immigrerat och medborgare i mottagarsamhället. Sysselsättning framhålls som en nyckel i integrationsprocessen (Kommissionen, 2015a).

2.2 Svensk integrationspolitik

I Sverige har utvecklingen gått från en assimilationsinriktad invandrapolitik till en mångfaldsinriktad integrationspolitik som ska genomsyra flera politikområden. På 60-talet var

tanken med politiken att invandrare skulle assimileras så fort som möjligt i det svenska samhället. 1975 ersattes assimilationstanken av en mer mångkulturell *invandrarpolitik*, där invandrades kulturella och språkliga bakgrund skulle erkännas och främjas. Invandrarpolitiken ersattes 1997 av integrationspolitiken efter kritik mot att insatser som riktade sig till invandrare som grupp skapade ett "vi" och ett "dom" som bidrog till ett utanförskap som invandrare och deras barn upplevde. I den nya Integrationspolitiken blev huvudmålen lika rättigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Integration blev en uppgift för flera politikområden: arbetsmarknad-, utbildning-, bostads och näringspolitik. Särskilda insatser för invandrare som grupp skulle dock ske under första åren i Sverige, under etableringstiden (Integrationsverket, 2006; prop. 1997/98:16). Denna inriktning på integrationspolitiken är i huvudsak gällande än idag.

De första två åren i Sverige efter erhållet uppehållstillstånd kallas etableringsperiod och syftar till att underlätta för de utrikes födda att etablera sig på arbetsmarknaden och i samhället.

2010 genomfördes etableringsreformen i Sverige. Den innebär att staten, i egenskap av Arbetsförmedlingen tog över etableringsansvaret från kommunerna (Nationalencyklopedin, 2016a). På Arbetsförmedlingen får utrikes födda en etableringsplan där tidigare erfarenheter och kompetenser kartläggs men också exempelvis familjesituation, skola, hälsa och boende. Vad gäller bostad kan utrikes födda vid behov få stöd i att hitta ett boende.

Arbetsförmedlingen har ansvar för att hitta en kommunplacering i samverkan med Migrationsverket, Länsstyrelse och Kommuner. Valet av kommun ska ske utifrån den etableringsplan som gjorts med individen och utifrån möjligheterna till arbete. Kommunerna har ansvar för mottagning, bostadsförsörjning, SFI och samhällsundervisning, vuxenutbildning, skola och det sociala området (Arbetsförmedlingen, 2015). Den 1:a mars 2016 trädde den nya bosättningslagen i kraft, vilket innebär att alla kommuner ska kunna ta emot utrikes födda. Anvisning ska bland annat ske med hänsyn till kommunens arbetsmarknad, storlek och det flyktingmottagande som kommunen hittills haft (Migrationsverket, 2016).

2.3 Politik för geografisk boendespridning av utrikes födda

I Sverige har det tidigare funnits policys för att styra var utrikes födda ska bo, för att bland annat minska koncentrationen av utrikes födda till vissa utsatta områden i storstäderna. Denna

geografiska spridning av utrikes födda startade när den så kallade Hela Sverige strategin (HS-strategin) infördes 1985 av dåvarande Invandrarverket. HS-strategin infördes i en tid då flyktinginvandringen ökade och pressen på bostäder blev stor. De utrikes födda blev föremål för utplacering över hela landet och många kommuner utan vana av flyktingmottagning blev mottagningskommuner. De utrikes födda själva hade begränsade möjligheter att välja var de skulle bo (SOU:2003: 75).

Resonemang som lyftes fram under HS-strategins tid var att de mindre orterna hade fördelar med större närhet, mer personligt bemötande och mer av informella nätverk vilket gav bättre förutsättningar för introduktionen. Uppföljningar av strategin visade dock på problem. Riksrevisionen kritiserade tidigt HS-strategin och menade att den inte tog hänsyn till utbildning och arbetsmarknadsmöjligheter på mottagningsorterna. Uppföljningar visade att få som mottagits inom strategin hade fått arbete. I mindre och invandrarglesa kommuner var den siffran som högst. Strategin visades inte heller ha givit en mer jämnare fördelning över landet: Sekundärflyttningar blev vanligare: personer med uppehållstillstånd som kommunplacerats flyttade till annan ort redan under introduktionen, oftast till en storstad (SOU: 2003:75). När rätten till eget boende (EBO) infördes 1994 förlorade HS- strategin sin kraft. Följden blev att allt fler utrikes födda bosatte sig i de större städerna. Från politiskt håll fanns dock fortfarande försök att minska koncentrationen av utrikes födda till storstädernas invandrartäta områden (ibid).

Kritiken av HS-strategin visar att kommunplacering oftast skedde utifrån lediga bostäder, inte utifrån arbetsmarknadsutsikter (SOU, 2003:75). Liknande kritik idag finns hos bland andra Wennström & Öner (2015). De visar i en studie att det är små glesbygdskommuner i norra, mellersta och inre delarna av Sverige som tar emot flest utrikes födda per capita - kommuner som dessutom haft en befolkningsminskning samt ökad arbetslöshet de senaste tio åren. I studien dras slutsatsen att kommunplaceringen utgår från lediga bostäder snarare än etableringuppdragets fokus på arbetsmarknadsinträde (Wennström & Öner, 2015). Den första mars 2016 trädde dock en ny lag i kraft med avsikt att jämnare fördela mottagande av bland annat utrikes födda. Regeringens avsikt med lagen är att kommuner med god arbetsmarknad, stor befolkning och relativt lågt flyktingmottagande hittills, ska ta emot i högre utsträckning än kommuner med sämre förutsättningar (Migrationsverket, 2016).

2.4 Landsbygdsnätverket och arbetsgruppen för integration

I EU:s förordning om ekonomiskt stöd för landsbygdsutveckling ska alla EU-medlemsstater inrätta ett landsbygdsnätverk där organisationer och förvaltningar som är involverade i landsbygdsutvecklingen samlas. Nätverket ska bland annat bidra till ökad kvalitén i genomförandet av EU:s program kopplade till landsbygdsutveckling (Landsbygdsprogrammet, Havs-och fiskeriprogrammet samt programmet för Lokalt ledd utveckling inom Social-och Regionalfonden) (För. 2013/1305/EU). I det svenska Landsbygdsnätverket kan organisationer och myndigheter som arbetar med att nå målen inom de olika programmen vara medlemmar. Medlemmar kan föreslå ämnesområden som Nätverket bör jobba med, utifrån behov som finns. Integration är för närvarande ett sådant prioriterat område (Landsbygdsnätverket, 2015). Landsbygdsnätverkets arbetsgrupp för integration har ett särskilt uppdrag att arbeta med att främja integrationen på landsbygden. Gruppen består av femton medlemmar som representerar myndigheter och organisationer som på olika sätt är involverade i integrationsfrågor. Ett fokusområde i nuläget är att förbättra möjligheter för integration av bland annat de utrikes födda som kommunplaceras på landsbygden i Sverige (Landsbygdsnätverket, 2015).

3 Teori och tidigare forskning

Kapitlet presenterar den teori som ligger till grund för den empiriska analysen. Inledningsvis beskrivs tidigare forskning kring immigration till landsbygden, därefter integration på landsbygden. Under denna rubrik presenteras först teorier kring integration, därefter följer ett avsnitt med tidigare forskning om integration på landsbygden, strukturerat utifrån möjligheter och hinder. Kapitlet avslutas med sammanfattning av teorin och dess användning i studien. Där presenteras de preciserade frågeställningarna samt mitt analyschema.

3.1 Immigration till landsbygden

Internationell immigration till landsbygden är inte ett nytt fenomen men har uppmärksammats inom forskningen först på senare år. I forskningen som finns beskrivs många möjligheter. Studier från Sverige visar hur immigration till landsbygden kan utgöra ett demografiskt och dynamiskt bidrag och minska problem med avfolkning, i synnerhet eftersom immigranterna ofta är relativt unga jämfört med den inhemska ortsbefolkningen (Hedberg & Haandrikman, 2014; Hedberg m.fl. 2012). Immigration till landsbygdsområden kan sätta ökad press på resurser och boende men också bidra till hållbarhet för den lokala servicen. Immigrationen kan bidra till en mer multifunktionell landsbygd: immigranter kan utgöra arbetskraft inom landsbygdens jordbruk, småföretag, serviceutbud och turism. De kan även ha potential att se nya företagsmöjligheter (Jentsch, 2007). Stenbacka (2012) visar hur flyktingmottagande ses som en kommunal utvecklingsstrategi. De utrikes födda ses som resurser för lokalsamhället, som potentiella entreprenörer och anställda. Även om personerna inte stannar länge på orten uppfattas flyktingmottagandet ha positiva effekter för samhället: befolkningsbasen för att upprätthålla offentlig och privat service stärks, och själva organisationen kring flyktingmottagande skapar arbetstillfällen i sig. De utrikes föddas kunskaper behövs i arbeten som exempelvis lärare och tolkar (Stenbacka, 2012). I Kanada ses immigration som ett sätt att lösa en demografisk utveckling som leder till ekonomisk nedgång i små samhällen. Den geografiska spridningen av immigranter över landet ses därför som önskvärd och policy finns för att små samhällen ska attrahera immigranter att bosätta sig där. Det kan vara program för att välja ut individer beroende på samhällets ekonomiska behov, samt strategier för att direkt koppla samman immigranter med vissa kunskaper med arbetsgivare i

kommuner. Målet är att de ska vilja stanna och rota sig i samhället och inte flytta till städerna (Walton -Roberts, 2004).

3.2 Integration på landsbygden

3.2.1 Integration

Sociologen José Alberto Diaz (i Integrationsverket, 2004) pekar på fem olika dimensioner av integration: *arbetsmarknadsintegration*, *social integration*, *boendeintegration*, *medborgerlig integration* och *subjektiv integration*, varav de tre första kommer att användas som teman i denna studie. *Arbetsmarknadsintegration* innebär ett inträde på arbetsmarknaden, genom eget företagande eller anställning, vilket ger individen inkomst och socioekonomisk position i samhället. *Social integration* innebär tillgång till ett socialt nätverk där individen utvecklar kontakter med infödda svenskar. *Boendeintegration* handlar om tillgång till boende, möjlighet att välja boendeform efter egna prioriteringar samt förutsättningar för etniskt blandade bostadsområden som ökar tillgången till etniskt blandade sociala nätverk (Diaz, i Integrationsverket, 2004). Diaz dimensioner av integration används i studien som tre övergripande teman av integration som övrig teori sorteras in i.

Diaz tre dimensioner av integration kan kopplas Ager & Strangs (2008) teoretiska ramverk kring integration. Det består av fyra övergripande teman. *Markörer och medel* (Markers and means) handlar om tillgången och "prestationen" i arbetsliv, boende, utbildning och hälsa. *Sociala kontakter* (Social connection) rör olika processer av social integration: känsla av tillhörighet i en större gemenskap och kontakt med andra grupper i samhället. *Underlättande faktorer* (facilitators) handlar om faktorer som språk och kulturell kunskap som kan överbygga de barriärer som finns för integration. Det fjärde övergripande temat är *fundament* (Foundation) och rör formella rättigheter och medborgarskap. Delar ur de tre första temana kommer att användas som grund för analysen av empirin. De olika temana presenteras mer utförligt nedan.

Inom temat Markörer och medel är sysselsättning kanske det mest forskade området kring integration. Sysselsättning har visat sig påverka viktiga faktorer som ekonomiskt självständighet, förmåga att kunna planera för framtiden, tillfälle att öva språket, träffa folk från mottagarsamhället och ökad självkänsla. Olika barriärer som utrikes födda kan möta här

är exempelvis valideringssvårigheter, språkhinder och diskriminering. Yrkesutbildning och kompletterande utbildning kan fylla en viktig funktion och gynna både individen och mottagarsamhället, speciellt i områden där det finns behov av arbetskraft (Ager & Strang, 2008).

Sociala kontakter innefattar sociala band, sociala broar och sociala länkar. Sociala broar innebär kontakter med familj, vänner och egna etniska nätverk. Dessa kontakter har visat sig vara mycket betydelsefulla för integrationsprocesser (Ager & Strang 2008). Sociala broar innebär kontakter med den etablerade befolkningen i mottagarsamhället, exempelvis genom vänligt bemötande från bosatta i bostadsområdet. Det kan göras en distinktion mellan sociala broar som innebär en acceptans och brist på konflikt samt sociala länkar, som innebär mer intensiv kontakt med den etablerade befolkningen. Det tidigare kan förknippas med en känsla av säkerhet och livskvalité medan den andra kan vara mer långsiktigt viktig, till exempel för chansen att få ett arbete (Ager & Strang, 2008).

Underlättande faktorer är enligt Ager & Strang (2008) de faktorer som behövs för att bygga över barriärer som finns för integration. Att kunna tala språket och ha kunskap om mottagarsamhället, framhålls som sådana faktorer. Det kan handla om praktisk information om bostadsområdet men också kulturella förväntningar från lokalsamhället. Upplevelsen av att befinna sig i en annan kultur och brist på förankring i lokalsamhället kan skapa en känsla av isolation och depression (Ibid).

De teman som presenteras i Diaz (2004) och Ager & Strang (2008) kan kopplas till Sandberg (1998). Han menar att utrikes föddas grad av inkludering och delaktighet inom strategiskt viktiga samhällsarenor som bostadsmarknad, arbetsmarknad och föreningsliv kan ses som ett mått på dess integration i samhället. Sandberg (1998) har i sin studie undersökt tre olika kommuners förutsättningar för integration. Förutsättningar är nära sammankopplat med begreppet tillgång: till arbete, bostad, sociala kontakter. Strukturella skillnader inom samhällsarenor som bostadsmarknad, arbetsmarknad, grannskap och föreningsliv gör att det finns lokala och regionala variationer i förutsättningar för integration. Enligt Sandberg (1998) är lokalsamhällets samhällsarenor: arbetsplatser, bostadsområden och föreningsliv samt dess inbördes relation avgörande för integrationsprocessen. Inom dessa arenor kan de utrikes födda

få tillgång till information och personliga kontakter som i sin tur kan vara avgörande för att få tillgång till bland annat arbete och bostad. Sandberg (1998) visar på att ju fler länkar som finns mellan olika sociala system på en ort: mellan grannskap, arbetsplatser och organiserat fritidsliv desto bättre är förutsättningarna för skapande av gemenskap och integration i samhället. Att dessa gemenskaper är öppna är en viktig aspekt. I vissa bygder kan gemenskaper vara inåtvända och präglas av låg tolerans mot nykomlingar. Där kan nyinflyttade betraktas som främlingar under lång tid (Ibid).

Liksom Ager & Strang (2008) framhåller Sandberg (1998) sysselsättning som en nyckel i integrationsprocessen. Sandberg (1998) visar att arbete kan förmedlas via informella kontakter. Personliga kontakter som utrikes födda kan få med infödda befolkningen inom andra arenor än arbetsmarknaden kan därför få stor betydelse, till exempel kontakter genom en församling eller förening. Situationen på bostadsmarknaden spelar också in. I områden med hög andel arbetslösa och med begränsat socialt kontaktnät visade sig de utrikes födda ha sämre förutsättningar att via kontakter med grannar öka chansen att få ett arbete. Sandberg (1998) visar också att landsbygdskommunen Lycksele kunde kompensera sin förhållandevis svaga arbetsmarknad med en låg etnisk boendesegregation samt utbrett engagemang i förenings- och församlingsliv, två faktorer som stärkte de utrikes föddas position på arbetsmarknaden. En viktig förutsättning i Lycksele var att arbetsliv, bostadsområde och föreningsliv var sammanlänkade via sociala nätverk (Sandberg, 1998).

3.2.2 Tidigare forskning om integration på landsbygden

Bland den forskning som pekar på goda förutsättningar för integration på landsbygden finns Bernards (2008) studie från Kanada. Resultatet i studien visar att arbetsmarknadsintegrationen av flyktingar⁴ går snabbare på små orter på landsbygden än i storstäder, oavsett flyktingars språkkunskap eller ursprungsland. Orsaker till att arbetsmarknadsintegrationen ser bättre ut på landsbygden kan enligt Bernards ha möjliga förklaringar i att formella och informella nätverk med infödda kan vara lättare att få tillgång till på mindre orter och att det kan gå att lära sig språket snabbare.

⁴ Begreppet flykting istället för utrikes född används här då jag är osäker på om begreppet i studien omfattas av min definition

Även studier från Europa visar på möjligheter när det gäller integration av utrikes födda på landsbygden. Morén -Alegret (2008) visar på immigranternas uppfattning av integrationen på den spanska landsbygden. Han utgår i studien från tre olika typer av integrationsprocesser som i sin tur har likheter med Diaz (2004) tre övergripande teman: arbetsmarknadsintegration, social integration och boendeintegration. Morén-Alegrets teman är systematisk integration (integration kopplat till det institutionella; inbrott på arbetsmarknaden, tillgång till offentlig och privat service), social integration, (processer som berör den kulturella och sociala dynamiken) och livsmiljöintegration (habitat integration) som rör integration kopplat till livsmiljön, boende och miljömässiga förhållanden. Resultatet visar visserligen att den systematiska integrationen uppfattas vara sämre på landsbygden än i storstäder, men den sociala integrationen upplevs lättare på landsbygden på grund av mentaliteten att ”alla känner alla”. Povrzanović -Frykman (2009) visar på liknande resultat i sin svenska studie. Utrikes födda i små orter upplever att integrationen fungerar bättre eftersom de är lättare att få kontakt med lokalinvanterna. Dessa resonemang återfinns dock bara hos de utrikes födda som själva har tidigare erfarenhet att bo på landsbygden. När det gäller livsmiljöintegration visar Morén -Alegret (2008) hur landsbygdens tysta landskap, vackra miljöer och lättare tillgång till bostad upplevs positivt för integrationen. Liknande studier (Nienaber & Frys, 2010) finns från den tyska landsbygden: sociala kontakter med lokalbefolkningen och livsmiljöfaktorer som frisk luft och natur får immigranter att trivas.

Det finns emellertid kanadensisk forskning som talar emot Bernads (2008) teorier om snabbare arbetsmarknadsintegration på landsbygden. Sherrell et.al (2005) visar att flyktingar⁵ på små orter upplever att integrationen är problematisk på grund av en begränsad arbetsmarknad och brister i språkundervisning. I flera kanadensiska studier riktas kritik mot att den geografiska utplaceringen av immigranter i små samhällen ses som ett sätt att vända en avfolkningstrend. Strategierna anses ta hänsyn till regionernas struktur snarare än individers behov (Walton- Roberts, 2004; Sherrell et.al 2005; Simich et.al, 2002). Enligt Walton - Roberts (2004) är det problematiskt att staten placerar ut immigranter på landsbygden i en kontext där service skärs ned i många samhällen. Hon menar att avfolkningen på landsbygden inte kan lösas med immigrationspolitik utan strategier för regional utveckling. Regional ekonomisk utveckling och social struktur är viktigt för att små samhällen ska behålla

⁵ Se fotnot ovan.

immigranterna. Orsaken till att kanadensare flyttar från små orter är just bristen på jobb. I de exemplen som finns för lyckad integration har sysselsättning varit en viktig del: det har givit en ekonomisk trygghet och social acceptans genom social integration på arbetsplatsen (Walton- Roberts 2004). Även Fonseca (2008) visar i en studie från den portugisiska landsbygden hur den begränsade ekonomiska basen på landsbygden gör det svårt för immigranter att stanna kvar. Också Stenbackas (2012) svenska studie tar upp den begränsade arbetsmarknaden på landsbygden som ett hinder för att ta tillvara på de möjligheter som immigration innebär.

När det gäller möjligheter för utrikes föddas att integreras socialt på landsbygden finns forskning som pekar på vissa hinder. Enligt Valenta & Bunar (2010) gör bristen på social integration, brist på arbetsmöjligheter och önskan att bo när sina etniska landsmän att utrikes födda som hamnar på landsbygden emigrerar från dessa områden efter ett tag. Valenta (2008) visar att det i mindre orter där "alla känner alla" kan finnas hög social exkludering, skepticism och främlingsfientlighet gentemot utrikes födda vilket skapar en svårighet att integreras socialt i samhället. Även Stenbacka (2012) visar att hinder för integration kan vara att sociala spänningar blir mer märkbara i mindre samhällen: det gäller både spänningar utrikes födda emellan och negativa attityder från ortsbefolkningen. Jentsch (2007) visar att immigranter på den skotska landsbygden hade svårt att integreras eftersom de ses som ett hot mot samhällets traditioner. Wikström & Lindqvist (2005) samt Thomson, 2008 (citerad i Hagström, 2009) visar hur de utrikes födda på landsbygden upplever känslor av isolation och ensamhet och har svårigheter att få kontakt med majoritetsbefolkning.

3.3 Sammanfattning och teorins användning i studien

Tidigare forskning kring integration på landsbygden drar olika slutsatser om landsbygdens förutsättningar för integration. I forskningen berörs möjligheter och hinder kring utrikes födda och immigranternas tillgång till arbetsmarknaden, sociala kontakter samt boendemiljö på landsbygden. Det kan kopplas till Diaz (2004) tre integrationsteman: arbetsmarknadsintegration, social integration och boendeintegration. Ager & Strangs (2008) teoretiska ramverk för integration är i sin tur nära sammanknutet till dessa tre integrationsteman. Markörer och medel handlar om tillgång till och "prestation" i arbete, utbildning, boende. Det inkluderar förutsättningar och möjligheter: yrkesutbildning och

kompletterande utbildning, samt hinder: diskriminering, valideringsproblem och språkhinder. Temat kan kopplas till arbetsmarknadsintegration men även boendeintegration. Sociala kontakter berör olika typer av sociala nätverk och kontakter, med människor från mottagarsamhället och med egna etniska nätverk. Underlättande faktorer är de faktorer som bygger över barriärer för integration, språk och kunskap om lokalsamhället är exempel på det. Dessa delar i ramverket hänger samman med den sociala integrationen men också arbetsmarknadsintegrationen. Genom att kombinera olika teorier om integration med tidigare forskning om hinder och möjligheter för integration på landsbygden skapar jag mitt teoretiska ramverk (se analys-schemat).

3.3.1 Preciserade frågeställningar

Syftet med studien är att utifrån teori om integration belysa olika förutsättningar för integration av utrikes födda som kan finnas på landsbygden i Sverige. Studien undersöker bedömningar från representanter i Landbygdsnätverkets arbetsgrupp för integration. Den övergripande frågeställningen är vilka hinder och möjligheter som bedöms finnas för integrationen av utrikes födda på landsbygden i Sverige. Tidigare forskning landar i olika slutsatser om förutsättningar för integration på landsbygden. De olika möjligheter och hinder som tas upp berör arbetsmarknadsintegrationen, den sociala integrationen och boendeintegrationen av utrikes födda och immigranter på landsbygden. De preciserade frågeställningarna blir således:

- 1. Vilka möjligheter och vilka hinder för utrikes föddas arbetsmarknadsintegration på landsbygden bedöms finnas av representanter i arbetsgruppen för integration?*
- 2. Vilka möjligheter och hinder för utrikes föddas sociala integration på landsbygden bedöms finnas av representanter i arbetsgruppen för integration?*
- 3. Vilka möjligheter och hinder för utrikes föddas boendeintegration på landsbygden bedöms finnas av representanter i arbetsgruppen för integration?*

3.3.2 Analysschema

Analysschemat (tabell 1) blir ett verktyg för att utifrån tidigare teori analysera det empiriska materialet. Som teoretiskt ramverk för min analys kommer jag att utgå ifrån de integrationsteman som presenterades av Diaz (2004) : arbetsmarknadsintegration, social integration och boendeintegration, vilka kompletteras genom Ager & Strangs (2008) teoretiska ramverk för integration. Tidigare forskning om integration samt integration på landsbygden kan struktureras in i dessa teman, utifrån möjligheter och hinder.

Tabell 1. Analysschema

Dimension/ tema av integration	Möjligheter	Hinder
<p>Arbetsmarknads- integration</p> <p><i>Markörer och medel</i></p> <p><i>Sociala länkar</i></p> <p><i>Underlättande faktorer</i></p>	<p>Arbetskraftsbehov, bristyrken på landsbygd</p> <p>Entreprenörskap, företagsmöjligheter</p> <p>Yrkesutbildning, komplettering, validering</p> <p>Lättare kontakt med informella nätverk på landsbygd, lättare lära sig språket</p> <p>Samverkan mellan samhällsarenor på landsbygd ökar förutsättningar för sysselsättning</p>	<p>Svårigheter med integration där offentlig och privat service skärs ned</p> <p>Begränsad arbetsmarknad på landsbygd</p> <p>Språket</p> <p>Valideringsproblem, diskriminering</p>
<p>Social integration</p> <p><i>Sociala kontakter: sociala band; sociala broar; sociala länkar.</i></p> <p><i>Underlättande faktorer</i></p>	<p>Mindre samhällen, lättare att interagera med lokalbefolkning, mindre anonymitet</p> <p>Föreningsliv på orter skapar sociala nätverk</p>	<p>Främlingsfientlighet, rädsla för det okända, social exkludering av nykomlingar</p> <p>Brist på etniska nätverk på landsbygden</p>
<p>Boendeintegration</p> <p><i>Tillgång till bostad utifrån egna prioriteringar, etniskt blandade bostadsområden</i></p>	<p>Livskvalité: frisk luft, natur, tystnad</p> <p>Lättare tillgång till bostad</p> <p>Boendesegregationen mindre</p>	

4 Metod & Material

I kapitlet presenteras de metodologiska valen i studien och reflektioner gällande material. Inledningsvis beskrivs val av metod, vilken slags studie jag gjort och reflektioner kring metoden. Sedan diskuteras urvalet av fall, validitet och reliabilitet, intervjusituationen, etiska aspekter samt hur databearbetning och analysen gick till. Kapitlet avslutas med ett stycke om svårigheterna i studien.

4.1 Typ av studie och val av metod

Tidigare forskning visar att integration är ett komplext fenomen och att integration på landsbygden är ett relativt outforskat område. Vid undersökning av fenomen som vi inte har så stor kunskap om är en kvalitativ intervjustudie en lämplig metod. Kvalitativ metod lämpar sig för fenomen som är svåra att mäta, och en viktig poäng med samtalsintervjuer är att det är möjligt med följdfrågor (Esaiasson m.fl. 2012; Trost, 2010). Den kvalitativa samtalsintervjun som metod passar mitt vetenskapliga problem, eftersom att tidigare forskning på området är begränsad. Metoden lämpar sig också när vi vill ha reda på uppfattningar av ett fenomen (Esaiasson m.fl., 2012). Jag vill belysa olika förutsättningar för integration på landsbygden, genom att undersöka bedömningar hos personer som är insatta i området. Därför passar också metoden studiens syfte. Jag vill ha reda på deras uppfattningar i frågan om möjligheter och hinder för integration på landsbygden. Genom användning av samtalsintervjuer har jag haft möjlighet att ställa följdfrågor, för att öka förståelsen och få mer uttömmande svar.

Studien är sålunda ett exempel på en kvalitativ intervjustudie. Analysenheterna är i mitt fall ett antal personer som besitter stor kunskap inom området integration på landsbygden.

Vid intervjustudier krävs en förståelse för sina studieobjekt. Kvalitativa studier ligger nära ett hermeneutiskt perspektiv. Hermeneutik handlar om tolkning och förståelse av meningsfulla fenomen. Alla typer av studier på samhället handlar om att tolka något som redan är tolkat av aktören själv (Gilje & Grimen, 2007). Hermeneutiken som perspektiv blir aktuellt i min studie eftersom sociala aktörers uppfattningar står i fokus och studien innebär stora inslag av tolkning. Förförståelse är ett viktigt begrepp inom hermeneutiken. Personliga erfarenheter, trosuppfattning, mm., påverkar vår förståelse av fenomen (ibid). Förförståelse finns hos både

mig som intervjuare och de som intervjuas. Det har därför krävts extra uppmärksamhet kring min egen förförståelse och intervjupersonernas under intervjun samt vid tolkningen av det empiriska materialet, för att förstå hur slutsatserna påverkas.

4.2 Urval av fall

Jag har genomfört nio intervjuer med representanter i Landsbygdsnätverkets arbetsgrupp för integration. Gruppen har ett nationellt uppdrag att arbeta med integration på landsbygden. Mitt val att intervju personer i arbetsgruppen för integration bygger på att dessa personer utifrån sina positioner förväntas ha insikt i frågan om integration på landsbygden. Intervjuerna är således framförallt av informantkaraktär (Esaiasson m.fl., 2012). De intervjuade aktörerna representerar Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, Hela Sverige ska Leva (HSsL), Lokalt ledd Utveckling, Hushållningssällskapet, SIOS (samorganisation för etniska organisationer i Sverige), Företagarna, Svenska fotbollsförbundet samt Göteborgs Stad/med andra ögon: Naturmöten med invandrare. Vid val av intervjupersoner utgick jag från de jag fann mest relevanta att intervju utifrån mina frågeställningar. Jag har därför först och främst utgått från principen centralitet, dvs. jag skaffade mig på förhand en uppfattning om de centralt placerade källorna (Esaiasson m.fl., 2012). Vid kvalitativa studier eftersträvas ofta en så stor variation som möjligt. Urvalet ska vara heterogent inom en given homogenitet (Troost, 2010). Inom den intervjuade gruppen har jag försökt att få en så bred variation som möjligt av aktörer, med företrädare från olika föreningar och myndigheter. Därtill har även praktiska skäl, i form av vilka intervjupersoner som hade möjlighet att ställa upp, fått styra. Jag är medveten om att det finns en överrepresentation av personer från föreningslivet. Det kan givetvis påverka mitt resultat, eftersom att intervjupersonerna kan svara utifrån sin organisations intresse. När det gäller antalet intervjuer har jag delvis styrts av teoretisk mättnad. Det innebär enligt Esaiasson m.fl., (2012) att en gräns dras när ytterligare intervjuer inte ger någon väsentlig mer kunskap om det studerade fenomenet. I mitt fall återkom hos intervjupersonerna samma uppfattningar om möjligheter och hinder, och jag ansåg därför att en gräns kunde dras vid nio intervjuer.

Källkritik är en viktig aspekt vid informantintervjuer (Esaiasson, 2012). Hos intervjupersoner kan det exempelvis finnas risk för att en snedvriden bild av verkligheten beskrivs. De intervjuade i min studie sitter alla med i en arbetsgrupp med syfte att främja integrationen på

landsbygden. Ur en källkritisk aspekt skulle det därmed kunna finnas tendens hos de intervjuade att se fler möjligheter än hinder.

4.3 Validitet och reliabilitet

Validitet innebär att mäta det vi påstår oss mäta: att de teoretiska begreppen hänger ihop med operationaliseringen (Esaiasson m.fl. 2012). Genom att utifrån teorier om integration format mina intervjufrågor har jag sett till att teori och operationalisering går ihop. För att öka validiteten har jag under intervjuerna varit noga med att förtydliga begrepp om det varit oklart för respondenten. Utmaningar när det gäller validitet har handlat om just svårigheten med olika begrepp (se diskussion i slutet av kapitlet).

Reliabilitet innebär frånvaron av systematiska och slumpmässiga fel i datainsamling och databearbetning (Esaiasson m.fl., 2012). För att stärka reliabiliteten har jag strävat efter en likhet mellan frågor som avser mäta samma sak. Jag har också varit noga med att registrera svar och att registrera all svar på samma sätt (genom transkribering), samt kontrollera att jag förstått (Trost, 2010).

Extern validitet innebär möjlighet att generalisera slutsatser från ett urval av analysenheter till någon form av större population eller annan kontext (Esaiasson m.fl., 2012). Syftet med min studie är inte att generalisera ett fall, utan att utifrån teori undersöka vilka olika förutsättningar för integration som bedöms finnas på landsbygden i Sverige. De bedömningar som framkommer kan ses som indikatorer på hur verkligheten förhåller sig. Min studie tillför därmed välgrundad empiriskt kunskap till området, även om fler studier skulle behövas för att kunna säga något generellt om fenomenet: förutsättningar för integration på landsbygd.

4.4 Intervjusituationen

Åtta intervjuer genomfördes via telefonintervju och en via Skype. Jag är medveten om att telefonintervjuer innebär minskade möjligheter att exempelvis kunna läsa in svar utifrån blick och kroppsspråk. Jag har därför försökt vara extra lyhörd för svaren samt eventuella pauser och tvekanen. För att minska risken för missförstånd som kan uppstå via telefon, har jag också själv kommit med följdfrågor och upprepande av mina egna frågor. Intervjuerna var i hög grad semistrukturerade, vilket enligt Trost (2010) innebär att intervjun i hög grad är

strukturerad i sig men att frågorna är öppna, utan svarsalternativ. Intervjuguiden har utformats utifrån de teman jag funnit i teorin: arbetsmarknadsintegration, social integration och boendeintegration (se bifogad intervjuguide). Oftast har frågorna i alla intervjuer kommit i samma ordning även om viss variation förekommit. Det viktigaste har varit att behandla alla teman under intervjun.

4.5 Etiska aspekter vid intervjustudier

Vid samtalsintervjuer är det särskilt viktigt att vara uppmärksam på etiska aspekter (Esaïasson m.fl., 2012). Jag har i förväg fått informerat samtycke av intervjupersonerna, bland annat genom att i förväg berätta om syftet med studien, att de kommer att få ta del av resultaten, samt fått godkännande att spela in intervjun och använda citat.

4.6 Databearbetning och analys

Alla intervjuerna transkriberades. För att bearbeta allt material jag samlat in gick jag först igenom alla mina transkriberingar och fångade upp essensen i det som sagts utifrån mina tre olika teman arbetsmarknadsintegration, social integration och boendeintegration i analys-schemat. Sedan sammanställde jag ett samlat resultat utifrån svaren på mina frågeställningar. Därefter tog tolkningsarbetet vid. Med hjälp av mitt teoretiska verktyg tolkade jag det empiriska materialet utifrån teori och tidigare forskning.

4.7 Svårigheter i studien

En utmaning i studien har varit begreppsproblematiken. Begreppet utrikes födda används i studien om personer som sökt asyl och fått uppehållstillstånd samt deras anhöriga som fått uppehållstillstånd. Utifrån den definitionen har frågor utformats till intervjupersonerna. Arbetsgruppen för integration arbetar dock inte endast med integrering av den grupp utrikes födda som min studie avser. Ibland fick förtydligande användas under intervjuerna för att säkerställa att vi syftade på samma grupp utrikes födda. Även i forskning, rapporter o dyl. som behandlats i studien förekommer begrepp som immigrant, flykting, nyanländ, m.fl. Det var en utmaning att navigera mellan de olika begreppen och anpassa dem till min användning av begreppet utrikes födda. Som tidigare nämnt kan det anses problematiskt att jag analyserar min empiri utifrån teori som syftar på andra än den grupp utrikes födda jag studerar i min studie. Begreppsproblematiken gäller även begreppet landsbygd, där jag uppfattade att

intervjupersonerna ibland använde begreppet olika sinsemellan. Begreppsförvirringen har givit mig insikt i svårigheten att i studier, i synnerhet intervjustudier, använda så breda begrepp som "utrikes födda" och "landsbygd" som kan tolkas på olika sätt. Oklarhet i begrepp kan få konsekvenser för validiteten i studien. Det relativt outforskade området integration på landsbygden gjorde dock att jag behövde söka teorier relativt brett och innefatta olika typer av "immigranter", samt olika typer av "landsbygd".

5 Resultat

Här presenteras resultatet i studien utifrån de tre preciserande frågeställningarna. Resultatet struktureras utifrån kategorier av möjligheter och hinder inom de tre temana arbetsmarknadsintegration, social integration och boendeintegration som presenterats i analys-schemat. Varje tema inleds med det möjlighetsbaserade, sedan det problembaserade.

5.1 Möjligheter och hinder i arbetsmarknadsintegrationen på landsbygden

Informella nätverk som möjlighet för sysselsättning

I intervjuerna bedöms arbete vara den avgörande faktorn till att utrikes födda väljer att bo kvar på landsbygden eller rentav flytta dit från storstäder. Sysselsättning uppfattas motverka utanförskap i samhället och på så sätt även förbättra integrationen på det sociala planet. Landsbygden anses ha fördelar framför städer när det gäller utrikes föddas möjlighet till sysselsättning. Småskaligheten på små orter kan ge ökade möjligheter till kontaktnät som kan bidra till att hitta arbete via informella nätverk. Det kan handla om “dolda jobb” som hittas genom exempelvis praktik.

“Jag tror det är lättare att få ett arbete på en mindre ort än i en stad, för du kan få ett kontaktnät (...) man lär känna folk, kan göra praktik och på så sätt får ett arbete. Jag tror att landsbygden har jättemycket möjligheter till alla om man väljer att titta på den. Vi har många dolda jobb. Det är att folk går in på praktik hos arbetsgivare och företagare som inte vet om att de har ett anställningsbehov. Då vill de inte anställa vem som helst utan en person som de känner till och har tillgång till”

/ Lovisa Carneland, Lokalt ledd utveckling

Arbetskraftsbehov på landsbygden: matchning, validering, yrkesutbildning

I intervjuerna bedöms möjligheter för arbetsmarknadsintegration finnas i det arbetskraftsbehov som finns på landsbygden och som väntas öka de närmaste åren, på grund av den demografiska utvecklingen. Arbetskraft behövs inom både offentlig och privat sektor: framförallt vårdyrken och lärare men också småföretagande som snickare, bilmekaniker, målare som idag inte har några som tar över vid generationsskiften. Att de utrikes födda har

erfarenheter och kunskaper som behövs på landsbygden är ett genomgående tema som tagits upp i intervjuerna när det gäller utrikes föddas möjlighet att integreras på landsbygdens arbetsmarknad. De *gröna* näringarna som lantbruk och skogsbruk, framhålls som en särskild möjlighet eftersom branschen är i behov av arbetskraft. Bedömningen är att flera som kommer till Sverige och får uppehållstillstånd har bakgrund i dessa näringar. Skogsbruket framhålls som en näring där det råder kompetensbrist både på kvalificerad och okvalificerad arbetskraft. Idag importeras arbetskraft till skogsbruket. I intervjuerna beskrivs effektiv matchning av kompetenser hos utrikes födda som redan finns i landet som en möjlighet. När det gäller landsbygdens behov av arbetskraft och integrationen av utrikesfödda beskriver intervjupersonerna matchning, validering, yrkesutbildning, lärlingsutbildning och praktik som möjligheter för arbetsmarknadsintegrationen på landsbygden. Möjligheterna kräver dock åtgärder som exempelvis bättre validering.

“De små orterna finns i ett större sammanhang. Det är där jag inte tycker att vi kommit så långt när det gäller validering, utbildning och handfast praktik för att människor ska kunna komma in och praktisera och inte bara göra det som en engångsföreteelse och sen hamna i sysslöshet. Det är mycket statliga och kommunala ansvar. Man kanske måste återuppta vissa utbildningar som arbetsförmedlingen hade mer av förut, för yrkesgrupper där det finns stora behov”

/ Jan Runfors, HSsL

Företagande/entreprenörskap

I intervjuerna bedöms företagande vara en möjlighet för utrikes föddas arbetsmarknadsintegration på landsbygden. Det bedöms finnas ett entreprenörskap hos utrikes födda, som om det tas tillvara kan gynna både individens integration och landsbygdens utveckling. Möjligheter som beskrivs i intervjuerna är att det på landsbygden idag finns företag som behöver entreprenörer som tar över. Dessutom finns potential för nya verksamheter.

“Jag tror också att det finns möjligheter i att de som kommer utifrån kan se affärsmöjligheter som lokalbefolkningen är hemmablinda för. Möjlighet till export och turismföretag till exempel. Men också andra affärsmöjligheter (...) Jag läste om ett par från Palestina som

kommit hit som flyktingar. De hade intresse av att driva butiker, så de köpte upp nedläggningshotade lanthandlar. Nu driver de en liten kedja med flera olika lanthandlare”.
/ Per Hasselberg, Hushållningssällskapet

En intervjuperson tar upp hur landsbygdens mindre marknader, som ofta ses som ett hinder, också kan vara en möjlighet: i jämförelse med större städer kan företagare på landsbygden hitta sin egen nisch, tillgodose ett behov som ingen tillgodosett.

Brist på infrastruktur och arbetstillfällen

Ett hinder för företagande och för arbetsmarknadsintegrationen i stort är de utmaningar som vissa landsbygdsorter har när det gäller brist i privat och offentlig service. Det kan röra tillgång till service, bredband, kommunikationer eller kundunderlag. I intervjuerna påpekas att integrationen behöver gå hand i hand med strategier för landsbygdsutveckling i stort. Många hinder är gemensamma för alla boende på orten. Det handlar om tillgång till vård, skola och omsorg. En problematik som tas upp är att på orter där möjlighet till sysselsättning finns, där kan brister i service och infrastruktur utgöra hinder för integrationen.

“Landsbygden behöver mer människor, samtidigt är ett problem infrastrukturfrågor. Det kan finnas jobb men kanske inte bostäder och kommunikationer i tillräcklig utsträckning (...) De glesare länen i landet tar ofta upp problemet med länstrafik och kommunikationer. Det är ett problem särskilt för människor utan körkort och bil som måste ta sig till en tätort där SFI (svenska för invandrare, anm.) är”

/Jan Runfors, HSsL

Samtidigt som behov av arbetskraft på landsbygden lyfts fram som en möjlighet i intervjuerna bedömer en del av intervjupersonerna att hinder för arbetsmarknadsintegrationen är landsbygdens brist på arbetstillfällen. Flera intervjupersoner tar upp hur orter med kraftig avfolkning och få arbetsmarknadsutsikter har sämre förutsättningar för integration. Det bedöms vara tillgången till boende som styr att utrikes födda ändå hamnar där. Möjligheten för utrikes födda att få jobb verkar vara nära sammankopplat till vilken typ av landsbygd det rör sig om: ortens karaktär, ifall det är glesbygd, tätortsnära landsbygd osv.

“En problematik är att det finns för få jobb (...) Vi har inte så många jobb på den rena landsbygden, däremot i den tätortsnära landsbygden, i mindre orter. Den tätortsnära landsbygden har mer möjligheter för integration”

/ Lovisa Carneland, Lokalt ledd utveckling

Fördomar

Ett hinder som tas upp gällande arbetsmarknadsintegrationen är de fördomar som finns hos arbetsgivare på landsbygden. Det kan vara fördomar om att de utrikes födda inte klarar jobbet och inte har några kunskaper. Fördomarna handlar också om rädslan för det främmande och oviljan att släppa in något nytt.

“Sen är det ju så när det gäller integrationsfrågan att rädslan för främmande kan vara stor (...). I små regioner, mindre orter, bruk, lantbruk så kan man tänka sig att den typen av hinder finns. Föreställningar om att en viss kompetens inte är så gynnsam. Där behöver man bli bättre på att informera om att det finns god arbetskraft ur den här målgruppen. Att man ser den möjligheten”

/ David Olsson, Arbetsförmedlingen

Språket- möjligheter och hinder

Att kunna språket framhålls som särskilt viktigt för arbetsmarknadsintegrationen på landsbygden. Språket anses däremot inte vara svårare utan snarare lättare att lära sig på mindre orter. Civilsamhällets engagemang bedöms spela roll. Intervjupersonerna nämner projekt med språkcaféer på flera landsbygdssorter. Också det faktum att orter på landsbygden ofta har färre invandrade personer från samma land anses skapa möjligheter i att svenska pratas i fler sammanhang.

När det gäller arbetsmarknadsintegrationen på landsbygden framhåller en del intervjupersoner just språket som ett hinder. Det bedöms bero på att vissa arbetsgivare kan vara ovana med utrikes födda och att befolkningen på landsbygden generellt sett är äldre.

“Språket är ett jättestort hinder. Jag tror att man ställer högre krav på språket på landsbygden (...) se på Stockholm till exempel, där har man en enorm blandning av etnicitet (...) medan man på mindre ort inte ser utrikes födda, inte haft kontakt, språket blir ännu

viktigare (...) En äldre befolkning på landsbygden kan göra det svårare, de blir lite mer konservativa i sitt tänkande, nu är jag lite generaliserande men det är min upplevelse av det”
/ Lovisa Carneland, Lokalt ledd utveckling

I intervjuerna bedöms det finnas goda möjligheter att lära sig språket på landsbygden genom de kontaktytor mellan utrikes födda och svensktalande som kan uppstå. I flera intervjuer tas det dock upp hinder för språkundervisningen: hinder som hänger samman med tidigare nämnda brister i service, kommunikation och bristande kundunderlag. Bristen på kommunikationer på landsbygden bedöms försvåra möjligheten att delta i Svenska för invandrare (SFI) i tätorterna. Dessutom kan effektiv språkundervisning på landsbygden bli eftersatt eftersom riktade språkinsatser kräver större kundunderlag.

“En effektiv språkhantering och branschorienterad språkutbildning är något som skulle behöva komma på plats. Kommunen är ansvarig för SFI. De gör ju det beroende på hur stor målgruppen är. Finns inte kundunderlag finns heller inte möjlighet att göra insatser i den frågan. Det är ett hinder som måste övervinnas”

/ David Olsson, Arbetsförmedlingen

5.2 Möjligheter och hinder i den sociala integrationen på landsbygden

Ökad kontakt, mindre segregation

Generellt i intervjuerna beskrivs stora möjligheter för utrikes föddas sociala integration på landsbygden. Det framhålls att det på mindre orter där “alla hejar på alla” är lättare att få social kontakt med boende infödda svenskar. Att landsbygden tenderar vara mindre segregerad än storstäder bedöms kunna underlätta social kontakt mellan olika etniska grupper.

“På landsbygden går du i vanliga skolan med andra barn som bor där, spelar fotboll på kvällen i samma lag som de andra barnen. På det sättet kan landsbygden ha bättre integration än förorter i storstäder (...) här i norra västerort bor bara invandrare, på Östermalm bor bara svenskar. På landsbygden är man inte delad på det sättet. Alla går i samma skola, åker samma buss, går i samma fotbollslag “

/ Asha Ismail, SIOS

Civilsamhälle och föreningsliv

I intervjuerna anses civilsamhället och föreningslivet på landsbygden utgöra stora möjligheterna för social integration. Föreningsliv och civilsamhälle bedöms vara starkare och fylla en viktigare funktion på landsbygd jämfört med i större städer. Flera intervjupersoner beskriver hur föreningslivet på landsbygden har vana av att ta tag i saker som behöver göras. Det gäller också integrationsfrågor. Integrationsprojekt på mindre orter runtom i landet som involverar civilsamhället och andra aktörer bedöms fungera bra.

“På orter där det finns ett aktivt föreningsliv och där det finns ett engagemang kring andra frågor, där verkar man också ta tag i integrationsfrågor (...) där det finns bra föreningsliv och en engagerad företagarförening, där näringslivet samverkar med ideella sektorn (...). Då har vi ju de här exemplen med Brålanda som jag sett på nära håll, och Orust som fungerat bra”

/ Per Hasselberg, Hushållningssällskapet

Den sociala integrationen anses vara lättare på landsbygden än i städer på grund av större möjligheter att få kontakter med civilsamhälle, organisationer och yrkesprofessionella. I storstadsmiljöer bedöms risken att bli anonymiserad vara större. Det framhålls hur sociala kontakter via föreningslivet på landsbygden på sikt kan leda till nätverk som ger sysselsättning. En förutsättning i sammanhanget är att olika föreningar samverkar med varandra och med andra aktörer t.ex. i kommunen. Orust kommun, som tidigare nämnts, tas i flera intervjuer upp som ett lyckat exempel där näringsliv, kommun och föreningar samverkar för integration.

“Kontakter via föreningslivet kan vara det viktigaste. På det sättet kan personen få ett nätverk genom att komma in i aktivitet. Om en sådan förening sedan samverkar med andra föreningar och samfund på orten kan det också leda till ökad möjlighet att hitta sysselsättning”

/Anders Bengtson, Svenska fotbollsförbundet

Brist på socialt sammanhang och etniska nätverk

I intervjuerna uttrycks hur brist på sociala kontakter och känslan av isolation och ensamhet kan bli ett uppenbart hinder för integrationen på landsbygden. Det sociala sammanhanget och känslan av att inte vara isolerad bedöms påverka ifall individer på lång sikt väljer att stanna på en ort. Det uttrycks i intervjuerna hur utrikes födda ofta söker sig till storstäder där etniska nätverk, religiösa samfund och anhöriga finns. Intervjupersonerna nämner det samverkansarbete som sker med etniska organisationer, för att de ska kunna nå ut till utrikes födda som befinner sig på landsbygden och på så sätt minska känslan av isolation.

“Om man kommer till landsbygden någonstans i Sverige och inte har så många landsmän omkring sig, så tror vi att det är jättebra att känna till att de etniska organisationerna finns, att det finns en samordningsorganisation och att det går att starta upp en egen förening på orten”

/ Per Hasselberg, Hushållningssällskapet

Slutenhet och gamla strukturer

Som ett hinder för utrikes föddas möjligheter till social integration på landsbygden tar flera intervjupersoner upp att det på viss landsbygd kan finnas en slutenhet gentemot omvärlden och ovilja att släppa in det nya. Det bedöms inte bara drabba utrikes födda som kommer till landsbygden utan även andra som flyttar dit, från exempelvis en storstad.

Vi måste försöka öppna upp landsbygden för alla. Vi har slutit landsbygden. (...) Om det är så svårt att komma in ett samhälle där du alltid är de där nyinflyttarna, bohemerna från staden, hur lätt är det då att komma in i en by som utrikes född från Syrien? Var börjar man? Vem pratar man med? Det kan bli lite slutet, inte för att vi vill utan mest för att det blivit så”

/ Lovisa Carneland, Lokalt ledd utveckling

Som tidigare nämnts framhålls stor tilltro till föreningslivet och civilsamhällets förmåga att skapa social integration på landsbygden. Men vissa intervjupersoner tar upp att även föreningslivet kan ha inslag av slutenhet och ovilja att öppna sig mot omvärlden. Möjligheter för integration bedöms därför hänga på att föreningar öppnar upp sig och tänker på nya sätt.

Främlingsfientlighet

I nästintill alla intervjuer tas främlingsfientlighet upp som ett hinder för integration på landsbygden. Det nämns att på vissa platser gör främlingsfientlighet att inga utrikes födda vill bo där, trots att jobb och bostäder kanske finns. Brist på information till de boende på orten om flyktingmottagande anses späda på främlingsfientligheten. Den mesta av främlingsfientligheten på landsbygden bedöms bero på en generellt sett äldre befolkning och en okunskap om, och ovana av, utrikes födda.

“Det kan finnas en rädsla på landsbygden som beror på en ovana av människor med annan etnisk bakgrund. Rädslan för det okända är starkare på landsbygden än i städer och tyvärr är det den äldre generationen som är räddast”

/ Anders Bengtson, Svenska fotbollsförbundet

Främlingsfientlighet bedöms alltså vara ett hinder för integrationen på landsbygden. På platser där främlingsfientligheten grundar sig i rädsla och okunnighet anses dock ökade kontaktytor mellan utrikes födda och boende leda till att främlingsfientligheten kan minska. I intervjuerna bedöms sådana kontaktytor vara lättare att skapa på mindre orter.

5.3 Möjligheter och hinder för boendeintegrationen på landsbygden

Livsmiljö och andra faktorer som påverkar boendeintegrationen

Boendet och den omkringliggande boendemiljön framhålls som en möjlighet och ett incitament för boendeintegrationen på landsbygden.

“För utrikes födda kan bättre boendemöjligheter vara ett incitament att bo på landsbygden. När det gäller familjer som har många barn, där är det svårt att hitta en bra lägenhet i staden (...) Många bor väldigt trångbodda idag, då ett kan ett hus på landsbygden vara mycket passande. (...) Där ser jag en möjlighet”

/ Per Hasselberg, Hushållningssällskapet

Viljan hos utrikes födda att bosätta sig på landsbygden beskrivs i intervjuerna som högst individuell. Tidigare erfarenheter av landsbygden och att man söker lugnet, naturen och friska

luften kan vara faktorer som påverkar. Boende bedöms vara en förutsättning för integrationen på landsbygden, men faktorer som arbete, tillgång till privat och offentlig service samt sociala nätverk påverkar, som nämnts tidigare, lika mycket viljan att bosätta sig där.

Låg boendesegregation

Flera intervjupersoner bedömer att landsbygden har en låg grad av etnisk boendesegregation. Det bedöms hänga ihop med ett mer uppblandat bostadsbestånd på små orter, med villor och hyreshus inom samma områden. Den lägre boendesegregationen ses som en möjlighet till integration på landsbygden. Det bedöms skapa ökade förutsättningar för möten mellan utrikes födda och bosatta och därmed också möjlighet att lära sig språket och förståelsen för samhället. Låg boendesegregation hänger således ihop med landsbygdens möjligheter till social integration. I flera intervjuer görs jämförelser med storstädernas segregerade områden.

“När barnen går i skolan kan de umgås med svenska barn, de lär sig den svenska kulturen (...). På landsbygden finns andra möjligheter att integreras än i staden, där det är lätt att hamna i Hjällbo, Hammarkullen, Bergsjön. För alla känner varandra. Men på landsbygden blir du tvungen. Du måste komma in i samhället. Du handlar i en butik, du talar svenska för de flesta som jobbar där är svenskar. Det är där man knyter kontakter. Man säger några ord, skojar med varandra”

/Yusra Moshtat, Göteborgs Stad/Med andra ögon: naturmöten med invandrare

Tillgången till bostad

I intervjuerna bedöms tillgången till bostäder skilja sig mycket mellan orter och mellan olika typer av landsbygd. Den rena landsbygden anses ha särskilda hinder för boendeintegrationen på grund av brist på bostäder och att husen ofta måste köpas. Vissa intervjupersoner menar att möjligheten att få en bostad kan vara större på landsbygden än i städer, eftersom vissa orter som haft en avflyttning kan ha tomma lägenheter. De flesta intervjupersoner framhåller dock problemet med att landsbygden generellt har för få bostäder. Bostadsbristen bedöms vara ett av de främsta hindren för integrationen på landsbygden i stort.

“Tidigare tyckte vi verkligen att det fanns bostäder men det har skett mycket förändringar det här året. Det kommer att bli brist på bostäder. Om det är brist på bostäder eller arbete är det inte lätt att man bosätter sig i småorterna”

/ Asha Ismail, SIOS

Hindret för boendeintegrationen anses framförallt vara att det finns för få hyresrätter på landsbygden. Det största hindret för att få till stånd fler bostäder är att värdeökningen är minimal jämfört med att bygga nytt i städer. Intervjupersonerna bedömer att i orter med skolor och affärer där det finns möjlighet att bygga, görs det inte för att det är för dyrt. Höga hyror behövs för att få det att gå runt.

Fördomar om att leva på landsbygd och brist på information

I intervjuerna anses fördomar om landsbygd och brist på information vara ett hinder för utrikes föddas vilja att leva på landsbygden. Fördomarna finns både hos de som arbetar med integrationsfrågor i städerna men också hos de utrikes födda själva. Det beskrivs hur fördomar om landsbygden gör att möjligheterna för integration på landsbygden överskuggas. Något som nämns i flera intervjuer som ett hinder, är hur de som arbetar med integration inom etableringsverksamhet och SFI ofta har ett stadsperspektiv och inte ser de integrationsmöjligheter som landsbygden kan ha. Även många utrikes födda bedöms ha bristande kunskap om landsbygden och dess möjligheter. I en intervju nämns hur många utrikes födda som kommer till Sverige är från storstäder och tror att landsbygden är farlig: de är rädda mörkret och skogen. Brist på kunskap och information bedöms skapa fördomar.

“Vi invandrare som kommer till landet tänker att på landsbygden finns inga skolor, ingen el, inget vatten, att det är ensamt. Om jag skulle prata om mitt land (Irak, anm.) så är det bara fattiga som bor på landsbygden. Då har man de fördomarna med sig till Sverige. Om vi inte pratar om fördomarna kommer vi att ta död på möjligheterna som finns.”

/ Yusra Moshtat, Göteborgs Stad/Med andra ögon: naturmöten med invandrare

6 Analys

I detta kapitel analyseras resultatet utifrån teori och tidigare forskning. Analysen är strukturerad utifrån de tre preciserade frågeställningarna.

6.1 Vilka möjligheter och vilka hinder för utrikes föddas arbetsmarknadsintegration på landsbygden bedöms finnas av representanter i landsbygdsnätverkets arbetsgrupp för integration?

Stora möjligheter bedöms vara att tidigare kompetenser och entreprenörskap hos utrikes födda kan matchas med behovet av arbetskraft som finns på landsbygden genom validering, yrkesutbildning och praktik. Det anses gynna både individers integration och landsbygdsamhällets utveckling. Resultatet kan relateras till Ager & Strangs (2008) teoretiska ramverk. I temat Markörer och medel beskrivs arbete och utbildning som grundläggande för integrationen. Kompletterande utbildning och yrkesutbildning i t.ex. bristyrken kan vara en tillgång både för individens integrationsprocess och mottagarsamhället. När det gäller integration på landsbygden kan detta perspektiv tolkas som särskilt relevant. Företagande, entreprenörskap tas upp som en möjlighet för utrikes föddas arbetsmarknadsintegration på landsbygden. Som Jentsch (2007) också visar, kan immigration till landsbygden skapa nya möjligheter till entreprenörskapande verksamheter.

Det bedöms även finnas goda förutsättningar att på landsbygden hitta arbete via sociala nätverk. Informella kontakter genom t.ex. föreningar kan lägga grunden för praktikplatser och efterföljande arbete som kanske inte hade uppkommit annars. Att olika aktörer på orter samverkar med varandra kan skapa jobb möjligheter. Resultatet kan relateras till Sandberg (1998) som visar hur deltagande inom andra arenor än arbetsmarknaden kan få betydelse för arbetsmarknadsintegrationen, förutsatt att det finns en samverkan mellan dessa arenor. Möjligheten för utrikes födda att få arbete genom sociala nätverk, föreningsliv och praktik på landsbygden kan också relateras till Ager & Strangs (2008) teori kring olika typer av sociala kontacters betydelse för integrationen. Sociala länkar innebär de mer långsiktiga kontakterna med medlemmar i mottagarsamhället som på sikt också kan ge arbete. Utifrån resultatet anses

förutsättningar för det kontaktskapandet vara extra goda på landsbygden, på grund av mindre orters småskalighet och engagemang i föreningsliv.

Språkbrister bedöms vara ett hinder för arbetsmarknadsintegrationen på landsbygden. Även Ager & Strang (2008) tar upp språket som ett hinder för utrikes föddas tillgång till arbetsmarknaden. I Ager & Strangs teori kan språk och kunskap om samhället ses som de underlättande faktorer som överbygger barriärer för integrationen. Utifrån resultatet skulle dessa underlättande faktorer, särskilt språket, kunna tolkas som särskilt viktiga att få till för att bygga över integrationsbarriärer på landsbygden. Landsbygden kan också tänkas ha goda förutsättningar att få till dessa underlättande faktorer (språk och kulturell kunskap), genom ökade sociala kontaktytor.

Brist på privat och offentlig service bedöms utgöra hinder för integrationen på landsbygden. Begränsad språkundervisning och långa avstånd är två exempel. Tidigare studier från Kanada, bland annat Walton-Roberts (2004), pekar just på svårigheter med integration i orter där service skärs ned och Sherrell (2005) visar på brister i språkutbildning på landsbygd. Bristen på jobb på landsbygden anses utgöra ett hinder för integrationen, vilket nämns i tidigare forskning (Valenta & Bunar, 2010; Fonseca, 2008; Stenbacka, 2012). Att landsbygden har behov av arbetskraft och samtidigt brist på arbeten kan tyckas som en motsägelse i resultatet. Det kan också tolkas som att det är svårt att prata generellt om "landsbygden" i Sverige. Möjligheten att få arbete kan variera lokalt beroende på arbetsmarknad och orters geografiska läge, men också beroende på strukturella skillnader inom viktiga samhällsarenor, som Sandberg (1998) visar.

6.2 Vilka möjligheter och hinder för utrikes föddas sociala integration på landsbygden bedöms finnas av representanter i Landsbygdnätverkets arbetsgrupp för integration?

Resultatet visar på goda möjligheter för den sociala integrationen på landsbygden. Små samhällen, liten anonymitet, aktivt föreningsliv och låg boendesegregation framhålls som faktorer som underlättar möjligheten för utrikes födda att få kontakt med lokalbefolkningen på landsbygden. I forskningen kan vi se att det finns visst stöd för att social integration är lättare på landsbygd (Morén-Alegret, 2008; Povrzanović-Frykman, 2009; Sandberg, 1998).

Att det på landsbygden skulle vara svårt att få kontakt med de boende och stor risk för isolation och ensamhet som viss forskning menar (Wikström & Lindqvist, 2005; Thomson, 2008 [i Hagström, 2009]) är inget som direkt återfinns i resultatet. Dock nämns vikten av att inte känna sig ensam och isolerad som en förutsättning för att integration på landsbygden ska fungera, vilket kan förstås som en medvetenhet om problemet. Resultatet visar att brist på etniska nätverk kan göra att utrikes födda flyttar från landsbygden, vilket tidigare forskning bl.a. Valenta & Bunar (2010) visar. Arbetet med att främja etniska föreningar på landsbygden kan tolkas som en medvetenhet om att brist på etniska nätverk utgör ett hinder för integrationen på landsbygden. Ager & Strang (2008) visar just på att kontakter med etniska nätverk, s.k. "social bonds", är en viktig förutsättning för integration.

Förutsättningar för social integration bedöms till stor del grundas i föreningslivet och civilsamhällets engagemang på landsbygden. Sandberg (1998) ger stöd för föreningslivets betydelse för integrationen, dock skulle fler studier behövas i ämnet. Viss landsbygds mentalitet av slutenhet och ovilja att släppa in "nykomlingar" anses utgöra hinder för integration. Det gäller även den främlingsfientlighet som kan finnas, på grund av okunskap och rädslan för det okända. Resonemanget går i linje med Sandberg (1998) som visar att gemenskaper, exempelvis föreningar, behöver vara öppna för nykomlingar för att förutsättningar för integration ska skapas. Även resultatet gällande hinder i form av främlingsfientlighet på landsbygd kan kopplas till tidigare forskning (Valenta: 2008; Jentsch 2007; Stenbacka 2012).

6.3 Vilka möjligheter och vilka hinder för utrikes födda boendeintegrationen på landsbygden bedöms finnas av representanter i Landsbygdsnätverkets arbetsgrupp för integration?

Landsbygden bedöms ha en låg etnisk boendesegregation som i sig ökar möjligheter för social kontakt mellan utrikes födda och boende svenskar på orten. Diaz (2004) menar hur boendeintegration kan definieras som tillgång till etniskt blandade bostadsområden som öppnar möjligheten för etniskt blandade sociala relationer. Landsbygden bedöms i det perspektivet ha goda förutsättningar för boendeintegration. Bostadsbrist på landsbygden kan dock förhindra den mest grundläggande förutsättningen för boendeintegrationen: tillgång till

bostad. Bostadsbrist som hinder för integration på just landsbygden är en ny aspekt i studien som inte direkt kan relateras till tidigare forskning. Morén-Alegret (2008) visar snarare på landsbygdens lättare tillgång till bostad som en möjlighet för integration. I resultatet är det dock ingen generell uppfattning att det finns lediga bostäder på landsbygden. Däremot bedöms möjligheter i boendeintegrationen på landsbygd vara exempelvis barnfamiljers tillgång till större bostäder och annan livsmiljö än i staden. Det kan relateras till Diaz (2004) som menar att boendeintegration innebär ett boende utifrån egna prioriteringar och förutsättningar. Just landsbygdens boendemiljö: möjlighet till större boende, frisk luft och natur anses kunna påverka integrationen på landsbygden. Morén-Alegret (2008) visar liknande resultat kring hur integrationsprocesser på landsbygden rör faktorer som livsmiljö, boende och miljömässiga förhållanden. En förutsättning är dock att viljan finns hos utrikes födda att bo på landsbygden. Att möjligheten att bo och leva på landsbygden inte synliggörs tillräckligt framkommer som ett hinder i studien. Okunskap och fördomar om landsbygden verkar finnas både hos de som arbetar med integrationsfrågor och hos utrikes födda själva. Boendeintegration, enligt Diaz (2004), innebär bland annat möjlighet att välja bostad utefter egna prioriteringar. För val av bostad behövs kunskap om vilka möjligheter som finns också utanför de större städerna. Brist på kunskap och information landsbygden skulle därmed kunna tolkas som ett hinder för utrikes födda boendeintegration.

7 Slutsatser och avslutande diskussion

Syftet med studien är att utifrån teorier om integration undersöka vilka olika förutsättningar för integration av utrikes födda som kan finnas på landsbygden i Sverige. Den övergripande frågeställningen är vilka hinder och möjligheter som bedöms finnas för integrationen. Resultatet visar att möjligheter för integration på landsbygden kan vara de mindre orternas låga boendesegregation och aktiva engagemang i föreningsliv. Dessa faktorer bedöms kunna skapa sociala kontaktytor, underlätta språkinläring och byggande av sociala nätverk som skapar möjligheter för integration. På mindre orter där det finns en samverkan mellan föreningsliv, kommun och näringsliv kan förutsättningarna för integration vara särskilt goda. Möjligheter för integrationen finns också genom att landsbygden har ett arbetskraftsbehov inom många yrken där utrikes födda har kompetenser. Det skapar möjligheter för utrikes födda att integreras på landsbygdens arbetsmarknad. De hinder som kan finnas för integration på landsbygden är bristfällig service och infrastruktur samt litet kundunderlag. Det kan försvåra exempelvis möjligheten att få tillgång till språkutbildning. Begränsad arbetsmarknad, främlingsfientlighet och bostadsbrist är andra hinder. På orter som kännetecknas av dessa faktorer kan förutsättningar för integration sägas vara begränsade. Bostadsbristen är en särskilt intressant aspekt i studien. Bostadsbristen bedöms vara det största hindret för integrationen på landsbygden eftersom den försvårar utrikes föddas tillgång till boende, som är en grundläggande del i integrationen. En annan intressant aspekt är att fördomar och brist på kunskap och information kan utgöra hinder för integrationen på landsbygden. Det kan gälla fördomar som utrikes födda har om landsbygden och fördomar som landsbygdens befolkning har om utrikes födda, det handlar också om okunskap hos de som arbetar med integration.

I inledningen nämns politiska målsättningar om integration på landsbygden, och att integration av utrikes födda kan bidra till landsbygdens utveckling. God integration på landsbygden blir inte minst en viktig fråga i en kontext där många utrikes födda kommunplaceras i orter på landsbygden. Om integration ses som något önskvärt över hela Sverige går det därför att fråga sig ifall det från politiskt håll görs tillräckligt för att skapa bra förutsättningar för integration också i mindre samhällen på landsbygden. Finns rätt förutsättningar för integration på orter vad gäller arbetsmarknad, boende och sociala

kontakter? Behövs särskilda åtgärder för att skapa dessa förutsättningar? Utifrån de bedömningar som framkommit i studien vad gäller förutsättningar för integration på landsbygden går det att resonera kring vissa åtgärder. Statliga initiativ som syftar till att stödja infrastruktur, bostadsbyggande och ekonomisk utveckling på landsbygden samt initiativ för att matcha kompetenser hos utrikes födda med briststyrken på landsbygden är några exempel. Det är åtgärder som skulle kunna gynna individens integration men också livskvalitén och utvecklingen på landsbygden generellt. Utifrån resultatet kan vi också se att mötesplatser och aktiv samverkan mellan föreningsliv, kommun och näringsliv bedöms kunna skapa goda möjligheter för integration lokalt. En grundläggande förutsättning i det sammanhanget är dock att orten inte präglas av främlingsfientlighet. Utifrån resultatet finns dock anledning att tro att ökade kontaktytor i sig skulle kunna minska den främlingsfientlighet som uppstår på grund av okunskap och fördomar.

Slutsatsernas räckvidd behöver diskuteras i relation till uppsatsen syfte: syfte med studien är inte att beskriva faktiska förutsättningar för integration på landsbygden utan att utifrån teori undersöka vilka olika förutsättningar som kan finnas. Slutsatserna i studien grundas på bedömningar från personer som har god insikt i området integration på landsbygden. Det finns dock vissa kritiska aspekter som påverkar vilka slutsatser som kan dras. Gruppen arbetar med att främja integrationen på landsbygden. Det kan därför finnas tendens att framförallt se på förutsättningar utifrån möjligheter, även om det uppenbarligen finns en stor insikt i de hinder som existerar. Flera av de intervjuade representerar föreningslivet på olika sätt. Slutsatsen om föreningslivets betydelse på landsbygden och dess möjligheter för integration kan givetvis hänga ihop med att flera intervjupersoner representerar föreningslivet. Viss forskning, t.ex. Sandberg (1998), ger stöd för slutsatsen. Den studien gjordes dock för nästan 20 år sedan och inbegriper endast en landsbygdskommun (Lycksele). Färska studier som belyser förutsättningar för integration i flera landsbygdsorter skulle behövas. Entusiasm kring integration på landsbygden och framförallt civilsamhällets betydelse kan hänga ihop med det aktuella engagemang som idag råder i den pågående flyktingsituationen. Studier kring förutsättningar för integration på landsbygden har även behov av långsiktighet. Vilka förutsättningar för integration på landsbygden finns när rådande engagemang från civilsamhället svalnar? Integration på landsbygden kan inte enbart hänga på civilsamhällets engagemang.

Bedömningarna som kommer fram i studien kan ses som indikatorer på vilka olika förutsättningar som kan finnas för integration på landsbygden. Det empiriska nedslaget visar att de kategorier som dyker upp också har förankring teorin. Fler studier skulle kunna titta närmare på några av de övergripande teman som beskrivs i studien. Det finns stora likheter i mina resultat och den tidigare forskning om integration på landsbygden som berörs i studien. Därför är det intressant att i framtida forskning i mer detalj undersöka de fenomen som observerats i denna och tidigare studier. Ett intressant spår är att se hur exempelvis anställda i kommuner och arbetsförmedling i landsbygdsamhällen resonerar kring förutsättningar för integration på landsbygden. Ännu mer intressant vore att titta på hur utrikes födda på landsbygden själva upplever förutsättningar för integration. Att antingen göra fallstudier på en specifik kommun eller att göra jämförande studier mellan olika kommuner skulle kunna vara intressanta upplägg på sådana studier. I ämnet vore det även relevant med kvantitativa studier eller "mixed methods", där statistik varvas med intervjuer för en djupare förståelse av de mekanismer som styr integrationen på landsbygden. Arbetsmarknadsintegrationen kanske framförallt skulle bli föremål för kvantitativa studier. Går det att se samband mellan aktivt föreningsliv på en ort och sysselsättning av utrikes födda? Finns samband mellan låg grad av boendesegregation och sysselsättning av utrikes födda på landsbygden? Utifrån resultatet i min studie: bedömningar om landsbygdens lägre grad av boendesegregation samt aktiva föreningsliv som möjlighet för integration vore sådana kvantitativa studier intressanta. I flera av dessa föreslagna studier skulle det, beroende på upplägg, finnas möjlighet att generalisera resultaten till en större population. I ett samhällsperspektiv är integration på landsbygden en aktuell fråga som hänger ihop med många utmaningar vårt samhälle står inför. Alla vetenskapliga bidrag som kan öka kunskapen inom detta för samhället relevanta och dessutom relativt outforskade fält är värdefulla.

Referenslista

- Ager, A., & Strang, A. (2008) Understanding integration: A conceptual framework. *Journal of refugee studies*, 21(2), 166-191.
- Arbetsförmedlingen (2015) *Så arbetar vi med etablering av nyanlända*. Hämtad 2016-03-01 från <http://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Var-verksamhet/Etablering-av-nyanlanda/Om-etableringsuppdraget.html>
- Bernard, A. (2008). Immigrants in the hinterlands. *Perspectives on labour and income*, 20(1), 27.
- Castles, S., Korac, M., Vasta, E., & Vertovec, S (2002) Integration: Mapping the field *Home Office Online Report*, 29(03), 115-118.
- Esaiasson, P, Gilljam, M, Oscarsson, H, Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. (4. [rev.] uppl.). Norstedts juridik.
- European Commission (2015a) *EU:s action to make integration work*. Hämtad 2016-03-01 från: <https://ec.europa.eu/migrant-integration/the-eu-and-integration/eu-actions-to-make-integration-work>
- European Commission (2015b) *EU immigration Portal*. Hämtad 2016-03-06
Från: http://ec.europa.eu/immigration/glossary_en#glosl
- European Commission (2015c) *The mandate to promote integration at EU-level*. Hämtad 2016-03-01 från
<https://ec.europa.eu/migrant-integration/the-eu-and-integration/the-mandate-to-promote-integration>
- Europeiska Kommissionen (2016) *Landsbygdsutveckling 2014-2020*. Hämtad 2016-03-01 från http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_sv.htm
- Europaparlamentets och Rådets förordning nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets

förordning (EG) nr 1698/2005. Tillgänglig: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=celex%3A32013R1305>

Eurostat (2015) Asylum quarterly report. Hämtad 2016-02-27 från http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Asylum_quarterly_report#Main_destination_countries,

Fonseca, M. L. (2008). New waves of immigration to small towns and rural areas in Portugal. *Population, Space and Place*, 14(6), 525-535.

Gilje, N., Grimen, Harald. & Andersson, Sten (2007). Samhällsvetenskapernas förutsättningar. (3. uppl.). Daidalos.

Hagström, M. (2009). Winners and Losers? The outcome of the dispersal policy in Sweden, i Bevelander. P., Hagström, M. och Rönnqvist, S, *Resettled and included-The Employment Integration of Resettled Refugees in Sweden*

Hedberg, Charlotta, Forsberg, Gunnel, Najib, Ali (2012). When the World goes Rural, Transnational Potentials of International Migration in Rural Swedish Labour Markets. in Hedberg Charlotta och do Carmo, Renato Miguel, *Translocal Ruralism- Mobility And Connectivity in European Rural Spaces*. Springer

Hedberg, C & Haandrikman, K (2014) Repopulation of the Swedish countryside: globalisation by international migration. *Journal of Rural Studies* 34 (2014) 128-138

Integrationsverket (2004). *Integration och indikatorer* (rapport 2004:03). Norrköping: Integrationsverket. Tillgänglig: <http://integrationsrapporter.mkcentrum.se/wp-admin/wp-content/uploads/Indikatorrapport.pdf>

Integrationsverket (2006) *Rapport integration 2005*. Norrköping: Integrationsverket. Tillgänglig: <http://docplayer.se/738940-Rapport-integration-2005-integrationsverket-2006-integrationsverket.html>

Jentsch, B. (2007). Migrant integration in rural and urban areas of new settlement countries: thematic introduction. *International Journal on Multicultural Societies*, 9(1), 1-12.

Johansson, L (2012). Glesbygden- första stopp för flyktingar. *Välfärd*, 2012:59, tillgänglig:
http://www.scb.se/sv/_Hitta-statistik/Artiklar/Glesbygden--forsta-stopp-for-flyktingar/

Jordbruksverket (2015) Så här definierar vi landsbygd. Hämtad 2016-03-01 från
<http://www.jordbruksverket.se/etjanster/etjanster/landsbygdsutveckling/alltomlandet/sahardefinierarvilandsbygd.4.362991bd13f31cadcc256b.html>

Jordbruksverket (2016) Vad är landsbygdsprogrammet? Hämtad 2016-03-01 från
<http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/landsbygdsutveckling/programochvisioner/landsbygdsprogrammet20142020/vadarlandsbygdsprogrammet.4.1b8a384c144437186ea10a.html>

Landsbygdsnätverket (2015a) *Arbetsplan arbetsgrupp integration*. Tillgänglig:
<http://www.landsbygdsnatverket.se/huvudomraden/omnatverket/arbetsgrupper/integration/omintegration.4.37b7daf114ef5f7a690d31fe.html>

Landsbygdsnätverket (2015b) Om Landsbygdsnätverket 2014-2020. Hämtad 2016-03-01 från
<http://www.landsbygdsnatverket.se/huvudomraden/omnatverket.4.313fdc3e116c968a30080002407.html>

Migrationsverket (2016) Nu träder nya bosättningslagen i kraft. Hämtad 2016-03-01 från
<http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2016/2016-03-01-Nu-trader-nya-bosattningsslagen-i-kraft.html>

Migrationsverket (2015) Ordförklaringar. Hämtad 2016-03-06
<http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Ordforklaringar.html>

Migrationsverket (2014) Vanliga begrepp när det gäller statliga ersättningar. Hämtad 2016-02-29 från <http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Statlig-ersattning/Vanliga-begrepp.html>

Morén-Alegret, R. (2008). Ruralphilia and urbophobia versus urbophilia and ruralphobia? Lessons from immigrant integration processes in small towns and rural areas in Spain. *Population, Space and Place*, 14(6), 537-552.

Nationalencyklopedin (2016a) Etableringsreformen. Hämtad 2016-03-08 från
<http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/etableringsreformen>

Nationalencyklopedin (2016b) Integration. Hämtad 2016-03-08 från <http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/integration>

Nationalencyklopedin (2016c) Segregation. Hämtad 2016-03-08 från <http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/segregation>

Nienaber, B & Frys, W. (2012). International labour migration in European rural regions-the example of Saarland, Germany. *European countryside*, 4(1), 73-88.

OECD (2014) *Finding the Way, a Discussion of the Swedish Migrant Integration system*. Tillgänglig: <http://www.oecd.org/migration/swedish-migrant-integration-system.pdf>

Povrzanovic Frykman, M. (2009). Views from within: Bosnian refugees' experiences related to their employment in Sweden, i in Bevelander. P., Hagström, M. och Rönnqvist, S, *Resettled and Included? The Employment Integration of Resettled Refugees in Sweden*.

Prop. 1997/98:16 *Sverige, framtiden och mångfalden- Från invandrapolitik till integrationspolitik*. Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/rattsdokument/proposition/1999/09/prop.-19979816/>

Regeringskansliet (2016) *Sweden Rural Development Programme (National)*. <https://www.jordbruksverket.se/download/18.229ea55815233ba0390e8c59/1452694447806/Landsbygdsprogrammet+2014-2020.pdf>

Regeringskansliet (2015) *Övergripande mål och svenska mål för Europa 2020*. Hämtad 2016-03-01 från <http://www.regeringen.se/sverige-i-eu/europa-2020-strategin/overgripande-mal-och-sveriges-nationella-mal/>

Sandberg, A. 1998. Integrationens arenor. En studie av flyktingmottagande, arbete, boende, förenings- och församlingsliv i tre kommuner. *Geografiska regionstudier* No. 36, Uppsala: Uppsala University.

Sherrell, K., Hyndman, J, Preniqi, F. (2005). Sharing the wealth, spreading the "burden"? The settlement of Kosovar refugees in smaller British Columbia cities. *Canadian Ethnic Studies*, 37(3), 76.

Simich, L., Beiser, M., & Mawani, F. (2002). Paved with good intentions: Canada's refugee destining policy and paths of secondary migration. *Canadian Public Policy/Analyse de Politiques*, 597-607.

Stenbacka, S (2013) International Migration and Resilience - Rural Introductory Spaces and Refugee Immigration as a Resource. I Tamasy, C. & Revilla Diez, J. (red.) *Regional Resilience, Economy and Society -Globalising Rural Places (s.75-93)* Farnham, Surrey: Ashgate.

SOU 2003:75. *Etablering i Sverige- möjligheter för individ och samhälle*. Stockholm.

Trost, Jan (2010) *Kvalitativa intervjuer*. Lund. Studentlitteratur

Valenta, M. (2008). *Finding friends after resettlement: A study of the social integration of immigrants and refugees, their personal networks and self-work in everyday life*. (doctoral thesis, Department of Sociology and Political Science Faculty of Social Sciences and Technology Management. Trondheim. Norwegian University of Science and Technology, NTNU

Valenta, M. & Bunar, N. (2010). State assisted integration: Refugee integration policies in Scandinavian welfare states: the Swedish and Norwegian experience. *Journal of Refugee Studies*, feq028.

Walton-Roberts, M. (2012) Regional immigration and dispersal: Lessons from small-and medium-sized urban Centres in British Columbia. *3 Cities and Immigrant Integration: The Future of Second-and Third-Tier Centres*, 1(1,920,773), 158.

Wiesbrock, A. (2011). The integration of immigrants in Sweden: A Model for the European Union?. *International Migration*, 49(4), 48-66.

Wennström, J & Öner, Ö (2015) Den geografiska spridningen av kommunplacerade flyktingar. *Ekonomisk debatt*, 43 (4)

Wikström, E. & R. Lindqvist (2005) Rehabilitering av traumatiserade flyktingar i glesbygd. Utvärdering av ett utvecklingspartnerskap i Dorotea och Lycksele. (The Department of Social Work). Umeå: Umeå University.

Intervjuer

Telefonintervjuer med 9 ledamöter i Landsbyggnätverkets arbetsgrupp för integration.

Bengtson, Anders, representant Svenska Fotbollsförbundet, telefonintervju, 4 december 2015

Carneland, Lovisa, representant lokalt ledd utveckling (LEADER), telefonintervju, 9 december 2015

Fadai, Sohrab, representant Företagarna, telefonintervju 11 december 2015

Guldahl, Ole, representant Migrationsverket, telefonintervju 15 december 2015

Hasselberg, Per, representant Hushållningssällskapen, telefonintervju 7 december 2015

Ismail, Asha, representant SIOS, telefonintervju 15 december 2015

Moshtat, Yusra, representant Med andra ögon och Göteborgs miljöförvaltning, telefonintervju 17 december 2015

Olsson, David, representant Arbetsförmedlingen, telefonintervju 16 december 2015

Runfors, Jan, representant Hela Sverige ska Leva (HSsL), telefonintervju 7 december 2015

Bilagor

Intervjuguide

Inledande frågor

- Hur kommer det sig att just du är med i nätverkets integrationsgrupp?
- Vad har ni för definition av landsbygd i gruppen, för vilken landsbygd riktar sig ert arbete?
- Är det en speciell målgrupp utrikes födda som ert arbete riktar sig för?

Arbetsmarknadsintegration

- Hur ser du på möjligheten för utrikes födda att få sysselsättning genom anställning eller företagande på landsbygden?
- Finns det särskilda förutsättningar på landsbygden som kan ge jobb åt utrikes födda?
- Vilka hinder ser du för utrikes föddas möjlighet att få sysselsättning, (genom anställning eller företagande) på landsbygden? Finns specifika hinder där? Hur ser du på dessa?
- Hur tror du att möjligheten för utrikes födda att få sysselsättning kan påverkas av var i landet det är (geografiskt) och vilken typ av landsbygd det är?

Social integration

- Hur ser du på möjligheten för utrikes födda att få social kontakt och bygga sociala nätverk med lokalbefolkning på landsbygden?
- Har landsbygden särskilda förutsättningar för att skapa sociala kontakter mellan lokalbefolkning och utrikes födda?
- Vilka hinder ser du kan finnas för social integration mellan lokalbefolkning och utrikes födda på landsbygden? Hur ser du på dessa hinder?
- Kan möjligheten till socialt integration skilja sig åt beroende på typ av landsbygd och beroende på var i landet det är geografiskt?

Boendeintegration

- Vilka möjligheter finns för utrikes födda med uppehållstillstånd att få bostad på landsbygden? Finns det särskilda förutsättningar att få bostad där?
- Vilka hinder finns för utrikes födda att få en bostad på landsbygden? Har landsbygden särskilda begränsningar när det gäller tillgång till bostad?
- Vilka förutsättningar har landsbygden för att utrikes födda ska vilja bosätta sig där?
- Vilka hinder ser du finns för att utrikes födda ska vilja bosätta sig på landsbygden?
- Kan möjligheten att få ett boende påverkas av var i landet det är och vilken typ av landsbygd?

Avslutande frågor

- Är det något mer du vill tillägga som vi inte tagit upp?